Ч. 147 Середа 3 (15) липня 1896. Рік VI

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жаданє і за зложенєм оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в бюрі дневників Людвика Пльона і в ц. к. Староствах на провінциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року „ 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року „ 2·70
на чверть року „ 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Грецко-румуньска дружба на Балкані.

Серед всїляких важнїйших подій і змін, які в послїдних часах на балканьскім півострові майже забуло ся на то, що там суть дві самостійні державы, настроєні так ворожо против себе, що навіть зірвали всякі дипльоматичні зносини з собою. Обі ті державы — Грециія і Румунія — помирили ся тепер під впливом і за посередництвом Австро-Угорщини. Для відносин на Балкані єсть се факт не малої ваги і длятого не від річи буде тут пригадати події з минувшости та придивити ся близше фактови помиреня.

В 1865 помер тут в Румунії великий богач якийсь Еванґеліос Цаппа чи Заппа, як кажуть Альбанець з роду, з села Лабова, давний підданий турецкий. По нім лишило ся богато мілїонів маєтку. Якийсь свояк єго, Константин Заппа, предложив грецкому посольству в Букарештї завіщанє до леґалізациї, в котрім єго визначено яко спадкоємця і виконавця завіщаня. Завіщанє леґалізовано, а Константин Заппа обіцяв ся за то перед грецким правительством виплатити 20 мілїонів франків всїляким добродїйним інституциям в Греції. Другі свояки помершого богача стали оспорювати єго завіщанє і так прийшло до процесу о спадщину перед трибуналом апеляцийним в Букарештї.

Аж ось в 1892 р. умирає й Константин Заппа та не лишає нїякого завіщаня. Правительство румуньске забирає тогди весь єго маєток з того титулу, що нїби нема нїяких спадкоємців до него. Грецке правительство стало тогди домагати ся, щоби весь маєток Константина Заппи, лишений без завіщаня припав Греції, тим більше, що з того маєтку вже давнїйше покривали ся видатки на грецку аґітацию в Македонії. Румуньске правительство тому спротивило ся і розпочала ся дипльоматична суперечка. Грецке правительство предкладало, щоби цїлу справу предложити мировому судови; румуньске правительство спротивило ся тому і заявило, що рішенє сеї справи належить до компетенциї румуньских судів, позаяк цїла справа діяла ся в Румунії. Тогди грецке мінїстерство Трікуписа вислало остру ноту до румуньского мінїстерства Катарджа і сказало в нїй, що опір Румунії єсть нарушенєм признаних і не задавнених прав грецкої державы до спадщини, а рівночасно заявило, що зриває дипльоматичні зносини з Румунією та що охорону грецких інтересів в Румунії повіряє російскому послови в Букарештї. Ся нота грецкого мінїстерства Трікуписа походить з 16 жовтня 1892 р. Незадовго по тім грецкий посол Папаріґопульос виїхав з Букарешту, а румуньский посол Зафіреску з Атин. Дня 18 жовтня того-ж року вислало грецке правительство пропамятне письмо всїм державам европейским, в котрім предложило їм цїлу справу, але не жадало нїякої помочи.

Так стояла справа через чотири роки аж до послїдних днів. Дипльоматичні зносини межи Грециєю а Румунією були перервані. Як то тепер стало ся, що обі державы помирили ся, годї докладно знати, бо поки що насцїла з Атин лиш така вість: „По довшій перерві завели ся знову дипльоматичні відносини межи правительствами румуньским а грецким. Факт той навязаня на ново дипльоматичних зносин межи обома краями треба завдячувати ініциятиві австро-угорского правительства. При відносинах, в яких знаходили ся оба правительства в Букарештї і Атинах, треба було кілька місяців роботи і трудів, щоби осягнути той успіх. Мимо трудностий удало ся австро-угорскому правительству завести на ново дружбу межи Румунією а Грециєю.

До сеї вісти додає N. fr. Presse від себе: „Вість та єсть найлїпшим доказом, як несправедливий єсть докір, який часами підносить ся против австро-угорского правительства, мов би то Австрия старала ся збільшати ревалізацию межи балканьскими державами. З успішної ініциятиви австро-угорского кабінету завели ся нанове дружні відносини межи Румунією а Грециєю, а сей крок австро-угорского правительства єсть вже тим замітнїйший, що в сїм случаю розходить ся о дві державы, котрі так сказати би в межинародних зносинах належать до неоднакових напрямів. Підчас коли Румунія стоїть близько до тридержавного союза а особливо до австро-угорскої Монархії, то симпатиї Греції з Росиєю стали ся традицийними. Коли же Австро-Угорщина старала ся скріпити на ново дружні відносини межи обома державами, котрих політичні напрями суть так неоднакові, то се найлїпший доказ, що Австро-Угорщина серед всяких обставин піддержує мирний розвій всїх держав на Балкані і не лиш зовсїм не хоче збільшати ревалізациї, але противно, має найбільший інтерес в тім, щоби скріпити мирні змаганя у всїх сих державах“.

---

41)

Дїти капітана Ґранта.

Фантастично-наукова подорож Юлія Верна.

(Дальше).

— Ще одно питанє, мильорде, — відозвав ся Ертон.

— Що такого, друже?

— Де хочете стрітити ся з *Дунканом*?

— Коли не перейдемо Австралії півперек, то в Мельбурн, а як дійдемо до заливу Твофольд, то там

— А що-ж буде робити капітан *Дункана*?

— Буде ждати в Мельбурн на мої прикази.

— То іду з вами мильорде.

Всї дякували щиро Ертонови, а дїти єго колишного капітана просто обсипували єго пестощами; всї були урадовані з єго постанови крім Ірляндця, котрий тратив в нїм вірного і спосібного слугу. Але Падді розумів, які великі користи могла віддати виправі присутність Ертона, тому й згодив ся без супротивленя. Ґленарван умовив ся з ним о доставленє перевозових средств до тої подорожи через Австралію, а порозумівши ся з Ертоном, повернули на поклад яхту.

Всьо змінило ся, між подорожними повеселїшало, вагованє уступило. Відважні а благородні глядачі не мали іти слїпо в напрямі трийцятого семого рівнобіжника. Була певність, що Гаррі Ґрант находить ся на суші і кождий був під впливом милого чувства, яке приносить з собою певність по зневірі.

Як обставини поможуть, то *Дункан* може за два місяцї висадити капітана Ґранта на береги Шкотиї!

Джон Менґліс, що підпирав предложенє Паґанеля, аби пустити ся в дорогу півперек Австралії, мав також охоту прилучити ся до виправи і говорив о тім з льордом Ґленарван. Наводив що міг для підпори свого наміру: своє пожертвованє для леді Елени і єї честного мужа, користь яку може з него мати виправа в часї походу, що єго присутність на покладі яхту не конечна, словом наводив всьо крім найповажнїйшої причини, але о котрій не треба було говорити Ґленарванови.

— Скажіть менї капітане, чи вірите цїлковито поручникови?

— Як найбільше. Тома Остен добрий моряк, він доведе *Дункана* до назначеного місця, зручно єго направить і знов приплиє кораблем на умовлений день. Том слухає обовязку як невільник, нїколи не осьмілить ся змінити в чім небудь, або опізнити виданий єму приказ. Отже Ваша Милість може на него числити як на мене самого.

— То й згода, поїдете з нами, бо навіть — докинув усьміхаючи ся — я рад би, щоби ви були при тім, як віднайдемо вітця міс Мариї Ґрант.

— О, Ваша Милости!... шепотів Джон Менґліс.

Більше не умів нїчого сказати, поблїд і вхопив за руку льорда Ґленарван, котру він єму подав.

На другий день Джон Менґліс в товаристві теслї і моряків з припасами поживи вернув до оселї Падді О'Мурра, з котрим мав спільно займити ся обмиркованєм і приготовленєм перевозових средств.

Цїла родина Ірляндця ждала вже на него, готова піддати ся єго приказам. Ертон, що також при тім був, не відмовляв своєї помочи і ради, а ті ради були нераз дуже добрі, бо він мав богато досьвіду.

Падді О'Мур і Ертон годили ся в однім що женщини мали відбути ту дорогу на возі запряженім волами, а мужчини верхом. Падді приймив ся доставити коний, волів і воза.

Віз був довгий на двайцять стіп, з полотняною будою. Чотири колеса, на яких стояв, то були прості деревляні кружки, без спиць, дзвонів і без окутя. Перед був дуже далеко від заду і лучив ся з ним простими бальками так що не можна було навіть навернути на малім місци. До переду причіплено дишель на яких трийцять пять стіп довгий, до котрого запряжено вздовж три пари волів. Так уставлені зьвірята тягнули головою і карком рівночасно, а то при помочи подвійного ярма, бо властиве ярмо опирало ся о карк, а від него ішли ланцушки до дощинки, що лежала на чолї волів. Треба було великої вправи, аби повозити тим довгим, вузким і хитаючим ся возом, а рівночасно поганяти воли, що ступали нерівно і лїниво. Але Ертон перебув вже пробу у Ірляндця і Падді О'Мур був певний, що він дасть собі раду. Отже єму повірено уряд провідника.

Віз без ресорів був дуже невигідний, але не було лїпшого. Джон не міг нїчого улїпшити в єго будові, але за те устроїв єго в серединї як можна найвигіднїйше. Отже насампе-

Але як би й не було, дружба Румунії з Грециєю в нинїшну пору може мати на Балканї ще й друге, немаловажне значінє. Як звістно справа македоньска грає межи балканьскими державами найважнїйшу ролю, а в справі сїй розходить ся головно о подїл Македонії, чи радше поки що о подїл впливу в сїй на тепер ще турецкій провінциї. Сербія і Чорногора сполучили ся вже на то, щоби спільними силами виборювати собі там той вплив і втягають до того також і Болгарию. Але в сїй справі має голос і Греция а навіть і Румунїя робить собі якесь право, хоч оперте на дуже слабих основах. Коли-б отже прийлось рішати македоньску справу або може ще й справи далеко більші, Греції супротив перваги славяньских держав на Балканї потрібний ще конче якийсь союзник, а найблизшим і найприроднїйшим єсть тут для неї Румунїя. Здаєсь отже, що попри инші і сі взгляди мусїли вплинути на Грецию, коли она по кількох роках ворогованя рішила ся подати руку свому противникови.

Перегляд полїтичний.

З Відня доносять, що цар Николай прийде вже напевно дня 27 серпня до Відня і перебуде там через три днї. Рівночасно розійшла ся чутка, що цїсар нїмецкий приїде на виставу до Будапешту, але речинець его приїзду ще не означений. Взагалї здаєсь стоїмо в порі з'їзду монархів. Дня 23 с. м. має цїсар нїмецкий з'їхати ся з шведским королем Оскаром. Король сербский має приїхати в серпни на кілька днїв до Будапешту, а відтак разом з королем румуньским буде при торжественнім отвореню перекопу коло Зелїзної брами на Дунаю. Наш Монарх має, кажуть, поїхати в гостину до короля румуньского а грецкий король вертаючи з Копенгаґи має поступили до сербского короля.

В Болгариї веде ся завзята борба против допущеня давних болгарских офіцирів, що служать тепер в Росиї і дослужили ся там ранґи ґенералів, до болгарскої армії хоч би й в низшій ранзї. Особливо завзято виступає против того партия Радославова. Македоньскі комітети розвинули знову сильну аґітацию в цїлій Болгариї.

Новинки.

Львів дня 14 липня 1896.

— **Іменованя**. Мінїстерство торговлї іменувало почтових офіциялів: Іґн. Малиновского в Новім Санчи і Ів. Лончиньского в Кракові почтовими контрольорами в Кракові. — П. Мінїстер віроісповідань і просьвіти надав титул директорів управителям народних шкіл: Руд. Гарлендерови в Дрогобичи, Ів. Гавротови в Самборі, Мих. Кочиркевичеви в Перемишлї і Ів. Оришкевичеви в Радехові. Ользї Ланьцутскій, управительці женьскої школи в Дрогобичи, надав п. Мінїстер віроісповідань і просьвіти титул директорки.

— **Найд. Архікнязь Людвик Віктор**, заступник Протектора австрийского товариства червоного хреста, жертвував в користь того товариства 10.000 зр.

— **Є. Е. п. Намістник** кн. Евст. Санґушко приїхав в четвер вечером разом з женою з Гумниск до Відня, а в недїлю виїхав з Відня до Люцерни в Швайцариї.

— **З перемиской епархії**. Презенти одержали оо.: Щас. Раставецкий на Ступницю, дек. мокряньского; Вас. Волошиньский на Горицї, дек. канчуцкого; І. Пастернак на Вацовичі, дек. дрогобицкого. — В пропозицию на парохію Криницю, дек. мушиньского, приняті оо.: Маркил Мигулович, Теоф. Турчманович і Лев Козаневич.

— **Повінь**. З Грибова доносять, що в наслїдок хмаролому в охрестности Березець виступила з берегів ріка Біла, розбила дві хати і забрала два тартаки. Шкода значна. — В Тяжковичах убив грім в часї тої бурі одного селянина.

— **Снїги** упали сими днями в Семигородї в околици міста Колошвару.

— **Помилуванє**. Убийник львівского фіякра Сеґаля, урльопник Ашкенази, котрого засуджено в Золочеві на кару смерти — помилуваний Цїсарем, а найвисший трибунал засудив его на дожизненну вязницю.

— **Стенлї**, славний африканьский подорожник — як доносять з Льондона — небезпечно занедужав і лїкарі не мають надії удержати его при житю.

— **Самоубийства**. Передвчера рано огруїв ся у Львові Евг. Карасиньский, ученик ґімназиї Франц-Йосифа. Причина самоубийства не звістна. — Стан. Забавка, учитель народної школи в Горлицях, відобрав собі жите вистрілом з револьвера. Самоубийник мав 27 лїт.

— **Про огонь в східницких копальнях нафти** пишуть: В ночи на суботу о 11-ій годинї почали добувати ся з закопу ч. 7 власности Ґартенберґів нафтові ґази, що попереджують звичайно вибух ропи. Против заказу огрівано там паровий котел ґазом і то тим, що як раз добував ся з закопу. Від полуміни ґазової займили ся ґази в закопі і наступила експльозия, хоч спершу незначна. Перший побачив небезпечність робітник при другім Ґартенберґовім закопі Юрчак і став кричати та відганяти людий, що були при инших закопах а рівночасно де запопав, гасив полумінь. Тій притомности і відвазї Юрчака треба завдячити, що при дальших експльозиях, що одна по другій наступали, обійшло ся без людских жертв. За хвилю обхопила полумінь пять закопів і шість великих деревляних збірників нафтових кн. Любомирскої а один Ґартенберґів. Горіло на просторі 1000 квадратових метрів і о погашеню огня не було що гадати, цїлий ратунок обмежив ся на то, щоби не допустити полуміни до дальших закопів. Цїлу ніч а відтак і цїлу суботу лютив ся огонь і аж вечером погас. Шкода, як ми вже вчера писали, не переходить 50.000 зр. Пожар був такий великий, що цїлу суботу перед полуднем залягав клубами густий чорний дим місто Борислав, хоч оно лежить о 10 кільометрів від Східниці. На закінченє того грізного пожару копальнї, погорів в недїлю домок в Східници.

— **Панорама Ґолґоти**. В середу дня 8-го липня відкрито на короткий час на площи повитавовій у Львові панораму Ґолґоти, призначену для Варшави. Цїни вступу установлено слїдуючі: білет в звичайні днї 50 кр., а в недїлї і сьвята рано до години 12-ої 25 кр. Щоби улекшити звиджуванє панорами, заведено родинні книжочки з 10 білетами по 3 зр., котрі можна купувати при касї. Але що і та полекша не була би ще достаточна для як найширших кругів публики, то

ред перегородив его на передїли дошками. В заднім передїлї поміщено припаси поживи, одежу і инші річи та движиму кухню пана Ольбінета; цїлий перед приладжено для жінок. При помочи теслї замінив ся той передїл на вигідну комнату, покриту широким килимом, на котрім стояла тоалета і два ліжка — для леді Єлени і міс Мариї Ґрант. Шкіряна занавіса замикала ту комнату, захоронюючи єї перед холодом ночи. В наглій потребі могли там і мужчини схоронити ся перед зливою; однако на звичайних пристанках мало для мужчин розпускати ся шатро, умисне до того зладжене. Джон Менґлїс робив що міг, аби в тій тїсній комірці зібрати всьо, чого могли би потрібувати дві жінки — і не зле ему повело ся. Леді Єлена і міс Ґрант не мали причини жалувати ся, що замість кают на покладї *Дункана* мають комнату, везену волами.

З прочими подорожними була ще простійша справа; куплено сїм коний, для льорда Ґленарвана, Паґаналя, Роберта Ґранта, майора, Менґліса і двох моряків — Вільсона і Мільреді'ого, що й тепер мали проводити свого пана. Ертон сидїв на козлї, а пан Ольбінет, що не дуже радо їздив верхом розмістив ся з пакунками в заднім передїлї.

Конї і воли пасли ся на лугах кольонії і в хвили від'їзду можна їх було легко звідтам спровадити.

Коли Джон то всьо полагодив і видав прикази теслї, повернув на поклад разом з ірляндскою родиною, що хотїла відвідати льорда Ґленарвана. Ертон прилучив ся також до них і о четвертій годинї були вже на кораблї.

Принято гостий з отвертими руками. Ґленарван запросив їх на обід, відвдячуючи ся за гостинність, якої зазнав у Ірляндця. Падді О'Мур був одушевлений; обстава кают, уоружене і прикрашенє корабля, его ясеневі і палисандрові стїни, всьо то чудовало его. Противно Ертон хвалив вправдї ті прикраси також, але не дуже — він оглядав корабель і оцїнював его оком знатока. Оглянув его аж до самого споду, зійшов до перегородки, де була шрба, обдивив машину, випитав ся о єї силу і скількість пальних материялів, якої потребує— заглянув до складів вугля і води, подивив ся на пороховню і випитував о оружиє, кілько на кораблї гармат, які они великі і як далеко несуть. Ґленарван зараз пізнав, що має до дїла з чоловіком, що знає ся на своїм ремеслї. Ертон закінчив свої обзорини переглядом маштів, вітрил, линов і всїх корабельних порядків.

— Хороший корабель, мильорде — сказав вкінци.

— А перед усїм добрий — відповів Ґленарван.

— Який его обем?

— Двіста десять бочок.

— Коли не помиляю ся, то *Дункан* при помочи доброї пари мусить плисти пятнайцять вузлів на годину.

— Сїмнайцять — сказав з вдоволенєм Джон Менґлїс.

— Сїмнайцять! — скрикнув кватирмайстер — то й найлїпший военний корабель не здігнав би его.

— Очевидно — відповів Джон. — *Дункан* то правдивий яхт до перегонів і его не легко догонити.

— Навіть під вітрилом? — спитав Ертон.

— Навіть під вітрилом.

— Можна вам позавидувати, мильорде і вам, пане капітане, того чудесного корабля — а можете менї вірити, що знаю ся на вартости кораблїв.

— То лишіть ся з нами Ертоне — сказав льорд Ґленарван — а тодї буде він і до вас належати.

— Погадаю о тім! — відповів кватирмайстер коротко.

В тій хвили надійшов Ольбінет, завідомлюючи Его Милість, що обід готовий. Ґленарван повів своїх гостий до стола.

— Той Ертон то зручний і не дурний чоловік! — сказав Паґанель до майора.

— Надто спритний — пробурмотїв Мек-Небс, котрому, не знати чому, не сподобала ся нї стать, нї рухи кватирмайстра.

В часї обіду оповідав Ертон цїкаві річи о Австралії, котру вже дуже добре пізнав. Питав кілько моряків бере льорд Ґленарван з собою на виправу і дуже здивував ся, коли почув, що лише двох, Вільсона і Мільреді'ого. Доказував, що подорожна дружина повинна складати ся з самих найлїпших моряків *Дункана*. Навіть так наставав на то, що вже та одна обставина повинна була усунути всяке підозрінє з душі майора.

— Але-ж — сказав Ґленарван — наша подорож через полудневу Австралію не єсть цїлком небезпечна.

— То правда — відповів живо Ертон.

— Тому лишім о скілько можна найбільше людий на покладї корабля, они на нїм придадуть ся, коли буде плисти під вітрилами, або коли би на случай ушкодженя треба було его направляти. І то важна річ, щоби не припізнив ся на місце, яке ему вкажемо, отже не вменшаймо его залоги.

Ертон здавалось годив ся з гадкою льорда, бо вже довше не наставав.

Коли надійшов вечер, розстали ся Шкоти з Ірляндцями. Ертон разом з цїлою родиною Падді О'Мура вернув до кольонії. Конї і вози мали бути готові на рано. Від'їзд назначено на осьму годину.

Леді Єлена і Мария Ґрант поробили послїдні приготовленя, короткі і певне не такі подрібні як Яков Паґанель. Учений ґеоґраф перевів більшу часть ночи на відкручуваню, чищеню і вставлюваню назад скла в своїй люнеті. То-ж на другий день спав ще, коли майор сильним голосом збудив его.

заряд видає книжочки 50-білетові по 7·50 зр. котрі можуть служити школам, товариствам добродійним, корпорациям і т. п. за попереднім письменним зголошенєм до заряду, на руки п. Ф. Ґарчиньского ул. Яґайлоньска ч. 3, щоби можна було означити день і годину таких громадних звиджувань панорами.

— **Холера** лютить ся з незвичайною силою в Єгипті. Після донесень з Александриї зголошено доси 13.720 недужих і 9.272 померших.

— **Ювилей машини до шитя** припадає сего року. Перший раз ввійшов той новий винахід в уживанє 1846 р.; винахідником того тепер вже необходимого приряду був Іля Гоґе з Массачуссете в американьских Сполучених Державах. Діставши на свій винахід патент, він конче хотів єго продати в Анґлії, але що не мав гроший на подорож, то приняв місце кухара на корабли. Але подорож не принесла єму сподіваного успіху. Коли повернув до Америки, пересьвідчив ся, що инші люди продають єго винахід за свій і мають з того величезний зиск. Він виточив тим обманцям процес, а щоби мати гроші на веденє того процесу, найняв ся за помічника у одного механїка. Вкінци він виграв процес і дістав 14 долярів відшкодованя за кожду продану машину. Небавом зробив на тім величезний маєток, бо єго винахід дуже розповсюднив ся. Але треба зазначити, що ще перед Гоґем робили проби заступити ручне шитє машинами і так старали ся о те Анґлійці Стен і Ґіндерсен, Віденець Мадессберґер, а 1829 р. Француз Тімонсіє. Але всї перешкоди, які ставлено тим стараням, поборов аж Американець.

Господарство, промисл, торговля, гиґієна і вихованє.

Добрі ради.

— Зриванє овочів єсть як для садівника (того, що торгує садовиною) так і для самого властителя саду великої ваги. Садовини, особливо лїпшої і такої, що має ити на продаж або що єї має ся прятати на зиму, не треба нїколи обтрясати, лиш зривати. Через обтрясенє добра третина або й половина, коли не більше, іде марно а бодай тратить значно на вартости. Яблока і грушки н. пр., спадаючи, обтовкають ся о галузє і землю, стають місцями мягкі а відтак псують ся, гниють дуже легко і не дають ся довго держати; заким можна їх ужити або продати, іде через то значна часть марно, або тратить на цїні, бо на торзї закупники вибирають лиш що здоровійшу садовину. Зривати садовину можна або таки руками, або уживає ся до того відповідних жердок. Довгу жердку розколює ся на однім кінци на четверо, вкладає ся між розколені части на перехрест дві розвори і обплїтає ся розколені части лозою так, щоби жердка на однім кінци творила нїби гнїздочко, в котрім легко могло би змістити ся яблоко або грушка. Той конець жердки підкладає ся під овоч, ловить ся єго, обкручує кілька разів жердкою і відриває ся овоч. В найновійших часах придумано до обриваня більших овочів таку жердку, на котрій під т. зв. гнїздочком єсть ще й кіш; урваний овоч спадає відтак сам з гнїздочка в кіш. Коли же треба конче обтрясати, бо нема иншого способу, то не треба трясти анї цїлим деревом анї цїлими гиляками, лиш поодинокими галузками а притім підложити під галузь розтягнену верету, так щоби овочі спадали не просто на землю, але у верету. При перевоженю овочів цїлими фірами, треба їх добре пакувати, щоби не оббивали ся і укладати верствами, а поодинока верстви перекладати соломою. Мягкі овочі як вишнї, черешнї, сливки і т. д. треба пакувати в т. зв. сулївки (малі і вузкі, подовгасті бочівки) добре в солому. Зараз по дощи овочів не треба зривати.

— При годованю коний кукурузою треба ось на що зважати: Від годованя вівсом треба постепенно переходити до годованя кукурузою; перехід той повинен тревати яких днів або й чотири недїлї. Кукурузу перед годованєм треба намочити на 24 годин в солоній водї, або при годованю сухою кукурузою треба коні насамперед напоїти. Найбільше кукурузи треба давати на вечер. Молодою кукурузою не треба годувати. Пять частий кукурузи значить то само, що шість частий вівса.

— Упертого вола або корову, коли не хоче встати можна легко і дуже простим способом рушити з місця і не треба аж бити та зганяти: взяти лиш трохи землї і вложити в оба ніздря. Зьвіря так того напудить ся, що зачне сильно чихати і при тім зараз підойме ся з місця.

— Саджа з печий і коминів єсть дуже добрим навозом і длятого не треба єї марнувати і викидати на улицю. Девять частий саджі і одна часть соли, змішані разом дають дуже добрий навіз до городів. Коли в осени або зимою посипати грядки, засїяні огородовиною мішаниною з саджі, соли і попелу, то не буде опісля мушки, а молоді ростинки будуть буйно рости. Під бураки і морхву нема лїпшого погною як саджа. Мурава, посипана по дощи саджею стає темно зелена і покриває ся буйною травою. Також і для овочевих дерев єсть саджа дуже добра, але треба їх гноїти нею в осени або в зимі. Для ростин вазонкових єсть саджа знаменитим погноєм. В тій цїли треба саджу спарити кипятком а відтак тою водою з саджею, коли вистигне, треба підливати. Так гноєні ростини розвивають ся дуже буйно і пускають особливо дуже гарне листє. Молоді і взагалї делїкатні ростинки треба підливати лиш дуже розпущеною водою з саджею, бо густійша могла би їм зашкодити. Длятого ще раз кажемо: не треба саджі марнувати.

— Горівку з волоских оріхів, дуже добру від червінки і в часах холери можна зробити в слїдуючий спосіб: На дві лїтри доброї житнївки бере ся 20 зелених волоских оріхів коли ще молоденькі і мягкі і розкроює ся їх на чотири части та вкидає до бутлї і наливає горівкою. Бутлю затикає ся відтак і ставить на сонце, щоби горівка добре натягнула опісля додає ся ще після смаку кусник імбіру, татарского зїля, кілька зерен анґлійского перцю і ялївцю.

— Папір до копіованя (н. пр. до відбиваня рисунків) можна зробити собі дуже легко в слїдуючий спосіб: 1) Чистий платок макає ся в нафтї і розтирає ся по папери; папір стає тогди так прозорий, що можна на нїм все відрисовувати. Щоби папір був опісля зовсїм чистий, треба положити єго на теплу бляху, а нафта з него випарує. — 2) Рициновий олїй розпускає ся по рівній части в чистім алькоголю і тою мішаниною напускає ся папір. Щоби опісля папір по відрисованю був знову чистий, треба єго вмочити в чистий алькоголь, котрий витягне з него рициновий олїй.

Джон Менґлїс взяв на себе допильнувати, аби перенести з корабля до кольонїї всї пакунки потрібні до дороги. На подорожних ждало човно, що мало їх перевезти на берег. Капітан видав послїдні порученя Томі Остенови. Приказав єму перед усїм, щоби в Мельбурн ждав на письмо від льорда Ґленарвана і щоби виповнив точно то порученє, яке мильорд видасть.

Старий моряк обіцяв, що можна на него числити. В імени цїлої залоги побажав льордови і товаришам щасливої дороги. Човно відплило від корабля, а у воздусї роздало ся голосне гурра!

Десять мінут опісля були вже подорожні на березї, а за чверть години в ірляндскій кольонїї.

Всьо було готове. Леді Єлена була дуже вдоволена з свого повоза і з єго запрягу. То всьо мало вид дуже патриярхальний. Ертон з бичем в руцї сїв на козлї і ждав на прикази свого нового настоятеля.

— Який пречудний повіз — говорив Паґанель — нехай сховають ся всї дилїжанси, навіть і комедиянти не їздять лїпше. Та-ж то дім, що єго переносить ся з місця на місце і задержувати, де кому схоче ся. Чого-ж більше жадати! Вже в давних віках порозуміли то Сармати і нїколи инакше не їздили.

— Пане Паґанель — говорила леді Єлена — надію ся, що буду мати приємність приймати вас в моїм сальонї.

— Але, панї — відповів чемно учений — то буде для мене правдива честь! Чи ви вже означили день в тиждни?

— Буду все дома для приятелїв — відповіла леді Єлена сьміючись — а ви....

— Найщирійший з усїх! — перебив Паґанель.

Та розмова перервала ся, коли один з синів Падді О'Мура привів сїм осїдланих коний. Ґленарван порозумів ся кількома словами з Ірляндцем о цїну коний і всїх тих річий, які подорожні від него забрали і обсипав кольонїста подяками, котрі були єму не менше приємні, як гроші, що дістав за продані річи.

Дано знак до від'їзду. Леді Єлена і міс Ґрант війшли до свого передїлу в возї. Ертон сїв на козлї, Ольбінет в задній части воза, а Ґленарван, майор, Паґанель, Роберт, Джон Менґлїс і два моряка уоружені в рушницї і револьвери сїли на свої конї. Падді О'Мур і цїла єго родина попращали подорожних щиро словами: „Най вас Бог провадить!“ Ертон крикнув на воли і пігнав їх бичем. Віз рушив з місця зі скрипотом і вскорі на закрутї дороги зникла з очий подорожних гостинна хатка честного Ірляндця.

Було то 23-го грудня 1864 року. Грудень такий сумний, мрачний і холодний на північній півкули, повинен би в Австралії називати ся червнем.

Після астрономічних обчислень настав був вже другий день лїта, бо сонце вступило дня 21-го грудня в знак Козорога, отже нова подорож льорда Ґленарвана мала відбути ся в найтеплїйшій порі року.

Загал анґлїйских посїлостий в тій части Тихого океана називає ся Австралезиєю і складає ся з Нової Голяндиї, Тасманії, Нової Ірляндиї, Нової Зеляндиї і кількох инших островів.

Цїлу Австралїю подїлено на величезні кольонїї, дуже нерівні що-до простору і богатства.

Хто погляне на ґеоґрафічні карти, то певне здивує єго той простий напрям границь австралїйских країв. Анґлїйці не зважали нї на гори, нї на напрям рік, нї на відмінне підсонє, анї навіть на розличність племен.

(Дальше буде).

ТЕЛЕҐРАМИ.

Рим 14 липня. Вчера відбула ся рада мінїстрів. Всї мінїстри крім Рікотті'го і Перацці'го подали ся до димісиї. Криза буде, здаєсь, завтра залагоджена, бо справу реорґанїзациї армії удалось полагодити з фінансами.

Париж 14 липня. Приїхав тут Лі-Гунґ-Чанґ. На двірци повитано єго з військовими почестями.

Константинопіль 14 липня. Сойм кретийский уконституував ся.

За редакцию відповідає: Адам Креховецкий.

З друкарнї В. Лозиньского під зарядом В. І. Вебера.